

Časopis pro pěstování matematiky a fysiky

Věstník JČMF v Praze. Ročník 1 (1931/32), číslo 6.

Časopis pro pěstování matematiky a fysiky, Vol. 61 (1932), No. 6, V69--V71

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/109419>

Terms of use:

© Union of Czech Mathematicians and Physicists, 1932

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

VĚSTNÍK JEDNOTY ČESKOSLOV. MATEMATIKŮ A FYSIKŮ V PRAZE.

ROČNÍK 1. (1931/32).

ČÍSLO 6.

Program členských schůzí.

Na členských schůzích Jednoty budou přednášeti:

- V úterý dne 5. dubna 1932 asistent dr. D. ILKOVIČ: Zjevy pozorované při rozkladu vody na rtuťové kapkové katodě.
- V úterý dne 12. dubna 1932 prof. dr. F. ZÁVIŠKA: Poznámky ke studiím prof. dr. V. Posejpalu o světovém éteru I.
- V úterý dne 19. dubna 1932 prof. dr. V. TRKAL: Poznámky ke studiím prof. dr. V. Posejpalu o světovém éteru II.
- V úterý dne 26. dubna 1932 dr. V. SANTHOLZER: Metoda na stanovení obsahu radiové emanace v krvi a její praktické použití.
- V úterý dne 3. května 1932 EMIL KAŠPAR: Elektromagnetické vlny na dielektrických drátech.

Matematické přednášky se konají v matematickém ústavu Karlovy university v Praze II, U Karlova 5, vždy ve čtvrtek o 18. hodině. Další přihlášky přednášek matematických přijímá pořadatel matematické sekce vědecké rady JČMF, prof. dr. E. SCHÖNBAUM.

Fyzikální přednášky se konají ve fyzikálním ústavu Karlovy university v Praze II, U Karlova 5, vždy v úterý o 18. hodině. Po přednáškách ukázky nových přístrojů fyzikálních. Další přihlášky přednášek fyzikálních přijímá pořadatel fyzikální sekce vědecké rady JČMF, prof. dr. V. DOLEJŠEK, Spektroskopický ústav, Praha II, Preslova 1, telefon 37984.

Zprávy z členských schůzí.

Matematická sekce vědecké rady pořádala tuto schůzi:

Dne 5. listopadu 1931 přednášel prof. dr. B. BYDŽOVSKÝ: O kvadratických involucích ve vyšších prostorech.

Uvedl nejprve stručně obsah svého článku „Kvadratické involuce v prostoru n -rozměrném“ (Časopis pro pěst. mat. a fys. LX, str. 214), v němž byly odvozeny nutné a dostačující podmínky pro to, aby soustava nadkvadrik v n -rozměrném prostoru byla homaloidní, t. j., aby odpovídala soustavě všech nadrovin druhého prostoru v Cremonově transformaci kvadratické, a to ve speciálním případě, kdy tato transformace je kvadratická v obou směrech. To vede k odvození známých již rovnic pro tuto transformaci; přednášející je specialisuje pro případ, kdy tato transformace je involutorní. Těchto kvadratických involucí je $\frac{1}{2}n + 1$

různých typů pro n sudé, $\frac{1}{2}(n-1)+1$ pro n liché. Obecná involuce kvadratická se obdrží složením kvadratické inverze s involutorní kolineací.

Jednotlivé typy involucí lze rozlišiti podle věty, která mimo to ukazuje hlubší souvislost mezi nimi; tato věta zní: Každá kvadratická involuce je výsledek složení k inverzí navzájem záměnných a zároveň výsledek složení $n+2-k$ inverzí rovněž navzájem záměnných, při čemž k je číslo invariantní.

Odtud plyne, že číslem k je kvadratická involuce projektivně charakterisována. Je tedy k rovno nejméně 1 a nejvýše $n+1$ a pro tyto hodnoty k je involuce inverzí. Z toho tedy hned také plyne, že inverzi lze rozložití právě v $n+1$ inverzí navzájem záměnných. Inverse v počtu k a inverse v počtu $n+2-k$, které složeny dávají tutéž involuci, dávají skupinu $n+2$ involucí navzájem vesměs záměnných, jež složeny dávají identitu. Je pak to skupina největšího možného počtu inverzí navzájem vesměs záměnných; základní nadkvadríkka každé z nich je invariantní vůči všem ostatním a středy kterýchkoli $n+1$ těchto inverzí tvoří vrcholy polárního simplexu základní nadkvadríkky inverze zbývající.

Fysikální sekce vědecké rady pořádala tuto schůzi:

Dne 8. března přednášel doc. dr. M. A. VALOUCH: O plastické deformaci zinkových krystalů.

Přednášející referoval o svých pracích vykonaných ve fysikálním oddělení Ústavu cis. Viléma pro výzkum kovů v Berlíně. První z prací, konaná společně s ředitelem tohoto oddělení prof. drem E. Schmidem: O nespojitě deformaci zinkových krystalů, vyjde v Zeitschrift für Physik. Druhá samostatná publikace: Poznámky k textuře válcovaných plechů zinkových, vyšla právě v Metallwirtschaft. Souborný přehled tohoto oddělení fysiky podá autor v Časopise.

Schůze výborů JČMF se konala dne 16. března 1932. Do přípravného výboru pro uspořádání fotografické výstavy 1933 delegován k výzvě Čsl. fotogrammetrické společnosti Dolejšek. — Z Fondu pro podporu vědeckého badání, z jubilejního základu Vaňausova, budou uděleny dvě ceny po jednom tisíci Kč, jedna matematická, druhá fysikální, za vynikající práce z oboru matematiky a z oboru fysiky, vykonané a publikované během posledních pěti let, tedy ne před 1. lednem 1927. Přihlášky dlužno zaslati kanceláři Jednoty do 31. října 1932. Udělení cen bude vyhlášeno na nejbližší valné schůzi Jednoty. Letošní správní rok je sedmdesátý od jejího založení. — Komisi byl přikázán návrh Červenkův, aby byly výpsány ceny za původní pojednání o pracovních metodách při vyučování matematice na středních školách. — Přírodovědecký klub zve ke spolupráci na normalisaci a uplatnění mezinárodních norem v přírodních vědách. Delegování Červenka, Kössler, Mašek a Žáček. — Byly vyžádány ideové návrhy na zastavění pozemku při domě Jednoty. — Usneseno vydati za součinnosti profesorského sboru pokyny a seznam knih ke studiu na přírodovědecké fakultě Karlovy university. — Zvolena komise, aby pojednala o návrhu Červenkově, aby byla nahrazena desetinná tečka desetinnou čárkou, a o úpravě nových vydání středoškolských učebnic.

V Praze v březnu 1932.

Vážený pane!

Bude tomu letos dvacet let, co zemřel český fyzik

dr. FRANTIŠEK KOLÁČEK,

řádný profesor Karlovy univerzity v Praze,

jenž se narodil 9. října 1851 v Slavkově u Brna.

Jednota československých matematiků a fyziků a Brněnský odbor Ústředního spolku československých profesorů, vzpomínajíc vděčně jeho činnosti vědecké i učitelské, uctí jeho památku umístěním

PAMĚTNÍ DESKY

s reliefem na jeho rodném domě v Slavkově.

Předpokládajíc, že přátelům a žákům Koláčkovým bude vítanou příležitostí zúčastniti se této pocty peněžitým příspěvkem na důstojné vypravení zamýšlené desky, prosíme, abyste svůj příspěvek poukázal na náš účet u poštovní spořitelny v Praze čís. 13103.

Došlé dary budou kvitovány v Časopise pro pěstování matematiky a fyziky.

V dokonalé úctě

*Brněnský odbor
Ústředního Spolku
Českoslov. Profesorů*

*Jednota Československých
Matematiků a Fyziků*